

Stora Bolleberget – overlooking Bollnäs

Information signs and a network of paths guide you through a diverse and exciting landscape with scenic views. Numbers in text refer to object signs marked on the map.

Lake Bolletjärn (1) is a peaceful place for rest and contemplation. The introduced Arctic Char thrive in its cold, dark and deep waters, and ducks breed in the shore vegetation. Near the top of Stora Bolleberget Mountain, you can study the marked difference in fertility above and below the Highest Coastline. It indicates how far up the sea reached after the last Ice Age (6). South of the lake is a clearing from 2003 with a smaller part that has been burned (3). Fire favors many species and increases the species diversity in the forest.

Blistermýran (4) in the southwestern part of the reserve is a species-rich fen with rare molluscs, the beautiful One-flowered Wintergreen and several pretty Tussock-sedges. The heavy scent of Labrador-tea and the mosquito sound on hot summer days are something special! The lower south slope of the mountain shows a pillar hall of almost 200 years old pines (5), a result of careful management. Tall pines like these were once highly demanded ship mast material.

In the southeastern part of the reserve is a sparse and slow-growing pine forest on flat rock ground (7). Not many species like this poor place, but the lichens do. In the vicinity are remains of two pit traps, a remembrance of an ancient moose hunting technique (8). The very steep north facing wall of the mountain is spectacular with a very rich flora on the moist ground at the foot. The Alpine Saxifrage has its southernmost locality here (9). In the shadow of the mountain lies a rough, dark, and magic forest that triggers the imagination. Watch up, you never know what's behind that tree (10)!

Kungsfågel

Foto: Göran Göransson, Bollnäs kommun

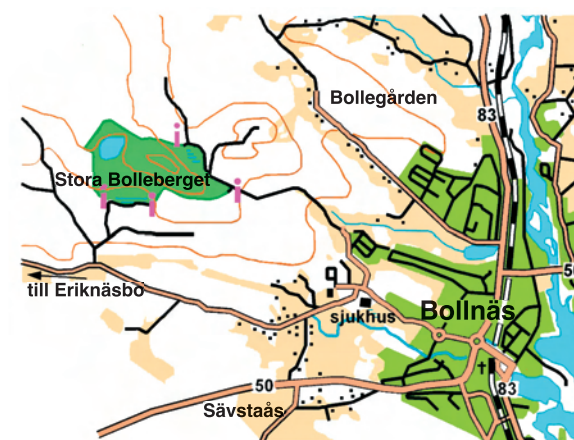
Bolletjärn

Naturreservat är avsatta för att bevara och informera om värdefull natur och för att främja friluftslivet. Varje reservat har sina egna föreskrifter om skötsel och vad som är tillåtet.

- Du får plocka bär och matsvamp hur mycket du vill fast området är naturreservat!
- Du kan röra dig fritt i hela reservatet men bara utan motorfordon. Motortransporter kan ske i samband med underhåll och skötsel genom förvaltaren Bollnäs kommun.
- Det är tillåtet att tälta och elda på anvisade platser (utmärkta med vindskyddssymboler). Vid vindskydden finns ved i ordningställd.
- Vedtäkt och/eller eldning med död eller levande ved från reservatet är inte tillåtet.

Reserve regulations

You may move freely in Stora Bolleberget Nature Reserve, pick berries and mushrooms, but not damage living or dead trees, shrubs, herbs or ground vegetation. Don't collect fire wood, nor light a fire or camp, unless on assigned places. Respect the animal life and keep any motor vehicle out of the reserve.

Det finns fyra vägar till reservatet, med parkeringar och informationstavlor. Åk mot Eriksnäsbo eller mot lasarettet och förbi så kommer du till reservatet.

Det finns mängder av spännande saker att se! Upplev korparnas branta stup, urgamla fångstgropar, istidsrester och örtrika surdrag. Kom till Bollnäs närmaste naturreservat!

Stora Bollebergets norrdostbrant är extremt brant i vissa delar!

Vid Blistermýran är det blött – vattentäta skodon rekommenderas!

Fiskekort till Bolletjärnen – se information på www.afkflugan.se.

Reservatet bildades 2006.

Total areal 99 ha	Skogsmark 87 ha
Sötvatten 6 ha	Våtmark 6 ha

Reservatet är beläget ca 4 km NV om Bollnäs centrum.

Förvaltare Bollnäs kommun, www.bollnas.se.

Stora Bolleberget

Bolleberget – Hälsingeskogen runt knuten

En hundnos sniffar bland löv och barr just när morgonsolen färgar marken orange. Stigen är tydlig och vältrampad. Ändå går hund och husse oftast ensam, året runt. Promenaden går upp mot Bolletjärn. Nosen letar bland gamla bekanta stenar och snusar på nya plantor, vårgröna mot den bruna marken. Det är en ny värld varje gång snön smälter. Här ligger Hälsingeskogens skiftande intryck i väntan på besök. Här kan man smyga som troll, spåra vilda djur och gå ut morgontrött med hunden. Det är många som tar chansen. Helt nära Bollnäs.

Skogens klara öga

Nyfikna rödingögon i det klara vattnet. De simmar tyst och stillsamt medan hunden stirrar på några änder ute på Bolletjärn. På vintern sitter tålmodiga pimplare på isen, rytmiskt ryckande i sina blänken. Väntar på att ett rödingstim ska simma förbi och lurav av de glänsande smyckena. Lugna sommarkvällar bryter fiskarna den solfärgade ytan på jakt efter fjädermyggor och kanske står då vår vandrare med hund vid stranden och spanar på lugnet?

Foto: Ola Svärdhagen, Ljusnan

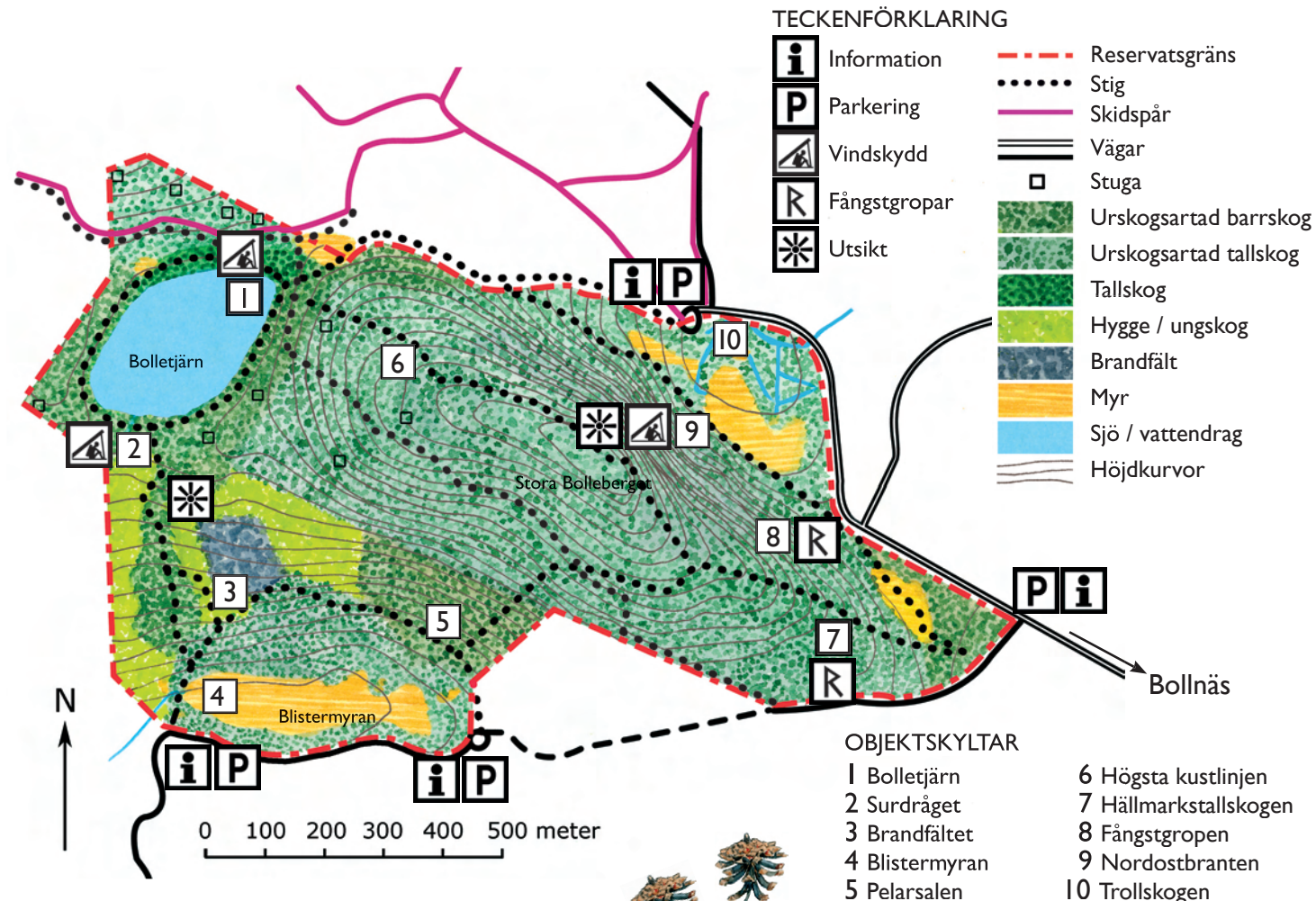
Foto: Johan Nyqvist

Brinnande kontrollerat kaos

Promenaden går runt tjärnen förbi förkolnade trädstammar. Här har reservatets förvaltare medvetet anlagt en brand efter att skogen huggits. För det är naturligt att skogar brinner. Idag bekämpar vi bränder för att förhindra att värdefulla ägor brinner upp. Men skogen behöver brinna för att behålla sin mångfald av arter. Därför bränner man ibland hyggen på ett kontrollerat sätt. Hunden sniffar mot de svarta furorna och ägnar inte många tankar på hyggesbränningsars vara eller icke vara.

Naturnäring

Ögon och öron riktas hellre ner mot Blistermyran, våtmarken rakt söder om Bolletjärn. Rätt genom den glesa tallskogen, över brandfältet ner i dalgången. Där kan man se både det ena och det andra. Lodjur och slagugglor, trädkryp och skogssork. Ibland kör husse till parkeringen öster om Blistermyran. Marken är våt och näringsrik och vasstrån vajar i vinden. I träden sitter uggleholkar och på vårvinterkvällar ekar pärlugglans ensliga hoande mot berget bakom. På våren sipprar vattnet genom mossan där skvattram och ögonpyrola spirar sakta mot solen.

Masthugget

Inte förrän här höjer husse blicken. Morgonens trötthet och dagens förberedande tankar har hittills tagit all fokus, men nu kikar han upp längs de ståtliga stammarna. Som magasinerade fartygsmaster står de furorna i givakt. En gång i tiden tillverkades master till fartyg av Hälsingefurorna. Raka, långa, starka och grova höll de måttet som inga andra tallar.

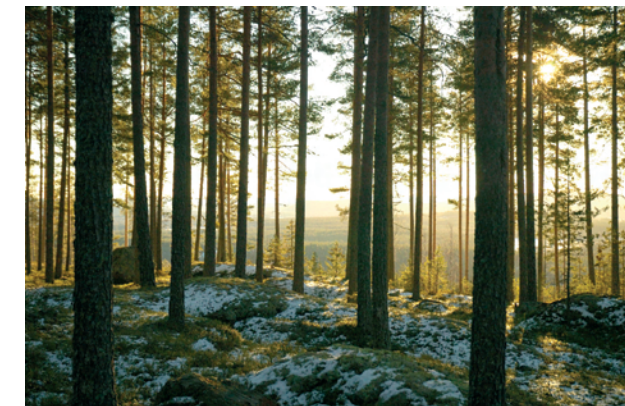

Foto: Johan Nyqvist

Trollskogen

De är nästan nere vid parkeringen nu. I den mörka, steniga skogen närmast stigen ligger döda träd huller om buller och grova granar är fransiga av hackspettshål. Hundens huvud rycker hastigt till. Var det inte en liten figur som sprang bakom den mossmjuka stenen? Sticker det inte fram en svans där just ovanför marken? Hunden blickar envist in i det hemlighetsfulla, lurviga mörkret, där unga lövträd växer som raka spjut.

Den lilla ettriga sparvugglan

Den tuffa slagugglan

Foto: Stefan Persson, Bollnäs kommun